

Režiserka Sanja Gregorčič je priredila Antigono po motivih istoimenske drame Dušana Jovanovića in jo uprizorila z mednarodno igralsko zasedbo

Univerzalna svetovna zgodba vseh

Mednarodna priredba Antigone Dušana Jovanovića v izvedbi Outer Gaea Company iz Londona je svetovno premiero doživela februarja v Tolminu in Ljubljani. Gre za klasično zgodbo o bratomoru, postavljeno v čas vojne na Balkanu. Vodilni sili produkcije sta bili Primorki - igralka Gaja Višnar in režiserka Sanja Gregorčič, ki že več let ustvarjata v tujini.

ANA CUKIJATI

Sodobna priredba Antigone avtorja **Dušana Jovanovića** je postavljena v oblegano Sarajevo leta 1993. Mestu grozi sedem poveljnikov, begunci iščejo zavetje, otroci stradajo, ženske in dekleta posiljujejo, moške pobijajo - in bogovi gledajo.

V spomin na vojne dogodke

Zgodba sledi klasičnemu antičnemu mitu o bratomoru in prepovedanem pokopu brata izdajalca, le da je postavljena v okupirano Sarajevo v čas krvave vojne na Balkanu. Kraljeva družina se skriva v zaklonišču, kjer si Kreon, Jokasta, Antigona in Ismena prepevajo stari jugo rock in kjer prerok Tejrezij napoveduje prihodnost iz straniščne kolibe. Predstava je nastala v spomin na vojne dogodke na ozemlju nekdanje Jugoslavije in v trajni opomin, da je treba preteklo zgodovino nujno spoštovati in prenašati na nove generacije. Tako kot ženske balkanske vojne, ka-

tudi v Tolminu in v Šentjakobskem gledališču v Ljubljani. Poleg Gaje igralsko zasedbo sestavljajo še **Pippa Winslow, Fabrizio Matteini, Paul Hamilton, Nikolina Prkačin, Adam Meir, Nika Kaplja** in **Chris Towner-Jones**. Igra je prevod in priredba po motivih Jovanovićeve Antigone (Balkanska trilogija) v angleški jezik, s priznanim in večkrat nagrajeno mednarodno zasedbo igralcev iz Slovenije, Združenega kraljestva, Združenih držav Amerike, Italije, Hrvaške, Madžarske in Izraela.

Zgodba s skupnimi motivi

“Občutki po predstavi so čudoviti, odzivi so bili še lepši. Veliko čestitk in osebnih vtisov publike še vedno prihaja na naše naslove. Veliko je bilo takih, ki v gledališče ne zahajajo redno in sta jih naša zasedba in mednarodni element predstave zamikala, da so si jo ogledali,” opisuje Sanja Gregorčič. “Menim, da so polne dvorane samo potrdile, da smo ustvarili v slovenskem

“Za svojo nalogo in odgovornost smatram, da moram narediti predstavo, ki bo gledalca premaknila, ga silila k razmišljanju in spraševanju.”

SANJA GREGORČIČ
režiserka

terih zaprepadena srca niso mogla verjeti norosti politikov, ki so brate Jugoslavije pahnili v leta vojne, se tudi Antigona zaveže, da mrtvi nikoli ne bodo pozabljeni.

Vedno aktualno zgodbo o bratomoru sta na slovenski oder pripeljali primorski umetnici **Sanja Gregorčič** in **Gaja Višnar**, ki že vrsto let ustvarjata v tujini. Avtorja priredbe sta Sanja Gregorčič in **Chris Towner-Jones**, pod režijo pa se je podpisala Sanja Gregorčič.

Svetovno premiero je predstava doživela v začetku februarja v Mestnem gledališču ljubljanskem (MGL) v Ljubljani, zaigrali pa so jo

okolju unikatno predstavo z igralci iz sedmih držav, da se je zgodba mnogih dotaknila, številni gledalci so s solzami v očeh odhajali iz dvorane in se nam zahvalili za doživetje,” dodaja. “Za svojo nalogo in odgovornost smatram, da moram narediti predstavo, ki bo gledalca premaknila, ga silila k razmišljanju in spraševanju. Dolge razprave po predstavi o vojni, zgodovini, beguncih, trenutnih političnih razmerah pri nas in po svetu so mi to nekako tudi potrdile. Presrečna sem.”

Ekipa se je po premieri vrnila v svoje ustaljene tirnice, a si želi, da

Igralka Gaja Višnar (levo) in režiserka Sanja Gregorčič po premieri v MGL.

bi Antigono lahko še kje uprizorili. “Zagotovo se želimo vrniti na turnejo po Evropi, tudi v druge države, primarno balkanske, kjer je tematika predstave še kako živa. Tudi v London je predstavo treba pripeljati, saj odpira mnoga vprašanja, s katerimi se tukaj srečujemo dnevno,” še meni.

Zaupam nam, da režiser igralsko zasedbo izbira vsak dan. “Za naslovno vlogo sem si želela močno, odločno in intenzivno žensko. Gaja Višnar vse to in še mnogo več je. Za vlogo Ismene sem iskala hrvaško ali bosansko igralko, vprašali smo v igralskih krogih in našli Nikolino Prkačin,” pojasni Sanja, katere družinsko drevo sega vse do Simona Gregorčiča. Je tudi poleg **Jamesa Scotlanda** in **Roya Rodriguesa** - ustanovna članica Outer Gaea Company, mednarodnega neodvisnega gledališča s sedežem v Londonu.

Raziskovali vprašanje vojne

Slovenske barve je v ekipi zastopala še igralka Nika Kaplja iz Tolmina, ki igra begunko. “Načrtno smo želeli narodnostno zelo raznoliko zasedbo, s katero smo se lahko lotili raziskovanja vprašanja vojne na mednarodni zgodovinski ravni. Vsi delujemo na različnih koncih sveta in to, da smo se z vseh vetrov zbrali skupaj, da povemo to univerzalno zgodbo, polno vsem skupnih človeških motivov, se mi zdi eden najbolj dragocenih vidikov te produkcije,” poudarja režiserka, ki je študirala na ameriški akademiji dramskih umetnosti v Los Angelesu.

Igralka Gaja Višnar je med letošnjimi nominiranci za najboljšo neodvisne gledališke nastope, ki jih je objavil Sklad inovativnega gledališča v New Yorku. “Slovenska turneja je bila zelo intenzivna zaradi tempa našega dela in močnih odzivov publike. Imeli smo polne dvorane, kar je za igral-

ca vedno dober občutek, saj energija občinstva veliko doprinese k uprizoritvi. Nato sem se vrnila v ZDA, tako da nisem imela prav veliko časa za refleksijo. V zadnjih mesecih se je zgodilo toliko, da se mi zdi, kot da me v New Yorku ni bilo celo večnost, in nenavadno se je bilo takoj potopiti v tukajšnje delovne obveznosti,” pa priznava Gaja, ki igra Antigono. “Vsekakor bi si želela več ponovitev v domovini. To je logistično zahtevno, ker je zasedba mednarodna in smo vsi igralci angažirani drugje, a vseeno upam, da se nam uspe vrniti. Sicer pa sem že od nekdanjih del slovenskih umetniških krogov in povezave z njimi ohranjam tudi med delom v tujini, tako da trenutno pripravljam še nekaj drugih bolj ali manj mednarodnih koprodukcij s slovenskimi umetniki, ki se jih zelo veselim,” dodaja.

Ker so njene službene obveznosti trenutno večinoma čez lužo, se je v času tega projekta posvečala samo Antigoni. “Nikakor tudi ne bi mogla drugače, saj je bil res vseobsegajoč proces. Poleg nosilne vloge sem sodelovala tudi pri organizaciji slovenskega dela produkcije in prostega časa sploh nisem imela. Ker delam po projektih, je navadno tako, da sem v času posamezne produkcije povsem osredotočena le na to, preden začnem z novim projektom, ki se mu povsem predam,” ilustrira.

In v kolikor se Sanjine družinske korenine razprostirajo po Soški dolini, pa se Gaja Višnar rada spominja otroštva na Goriškem. “Moj nono je iz Gorice, njegovi predniki z Livka, nona pa iz Sempetra pri Gorici, kjer sem tudi rojena. Starša sta se spoznala v Novi Gorici, ko je bil oče Matjaž del zasedbe tedanjega Primorskega dramskega gledališča. Čeprav smo se preselili v Ljubljano, sem del otroštva preživela na Primorskem. Na Goriškem sem odrasčala v isti meri kot v Ljubljani,” sklene. •

Antigono odlikuje narodnostno zelo raznolika zasedba, ki je odkrivala vprašanja vojne na zgodovinski ravni.